

2017 MAJ 23

A Veszprémi Törvényszék dr. Jaksics Mihály jogtanácsos által képviselt **MKK Magyar Követeléskezelő Zrt.** (1138 Budapest, Tomori u. 34.) **felperesnek** – dr. Várhelyi Tamás (8000 Székesfehérvár, Zichy liget 9. fsz. 6.) által képviselt [REDACTED] 22. 4/18.) **alperes** ellen kölcsön megfizetése iránt indult perében a Veszprémi Járásbíróság 3.P.22.003/2013/7/I. számú ítéletével szemben az alperes 8. számú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 53.050,- (ötvenháromezer-ötven) Ft I-II. fokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes engedményezett követelést érvényesített az alperessel szemben kölcsön címén; 342.097 Ft tőke, 431.830 Ft lejárt kamat, és 2013. október 19-től 32,99% késedelmi kamat, valamint 51.490 Ft perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes, illetve az elsőfokú eljárásban a jogelődje csatolta az alperes által 2008. december 15-én kitöltött CIB Bank gyorskölcsön igénylőlapot, a bank 2008. december 16-án kelt ajánlat elfogadásáról és az igényelt kölcsön utalásáról szóló értesítését, a gyorskölcsönre vonatkozó ügyleti kamat és THM adatokat tartalmazó kondíciós listát, a 2011. február 11-én kelt azonnali hatályú felmondást, az ebben az időpontban érvényes kondíciós listát, valamint a 2008. augusztus 1-től érvényes lakossági üzletág általános szerződési feltételeit (ÁSZF).

Az elsőfokú bíróság a keresetnek megfelelően marasztalta az alperest, az ítélet indokolása szerint – figyelembe véve az alperes védekezését – az alperes és a jogelőd között az igénylőlap kiállításával és annak bank általi visszaigazoló levelével a kölcsönszerződés létrejött, a két okirat együtt képezi a szerződést, így nem ütközik a Hpt. 210.§ (1) bekezdésébe, és mint távollévők közötti szerződés, az 1959. évi IV. törvény 213.§-a alapján a szerződés abban a pillanatban jön létre, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik. A két okirattal a szerződés írásba foglaltnak minősül akkor is, ha a megállapodás több különálló okiratban kerül rögzítésre, és a kölcsönszerződés tartalma a két iratból megállapítható. Az alperesnek megfelelt a bank visszaigazoló levele és a felek a lényeges kérdésekben kölcsönös egybehangzó akaratát ezen iratok tartalmazzák. A szerződés

létrejöttét nem zárja ki az igénylőlap 1.7., 1.8. pontjában, azaz az „elfogadható legmagasabb összeg” és „elfogadható legmagasabb futamidő” rovatban írtak, mivel ezek beleférnek a felperes által visszaigazolt igénylésben szereplő összegbe és futamidőbe. A Hpt. 210.§ (2) bekezdése alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság a szerződés tartalmát: a hitel összegét és a futamidőt az igénylőlap 1.2. pontja, 1.3. pontja, a kamatot, a díjakat és egyéb költségeket pedig a kondíciós lista tartalmazza, így ezek is a szerződés részévé váltak. A szerződés a felperes visszaigazolásával létrejött, ezért az igénylőlap preambulumban 8. pontja ellenére – amely szerint 14 nap áll rendelkezésre a kölcsönszerződés megkötésére – a szerződés megkötöttnek minősül 2008. december 15. napjával. A bank a kölcsön utalását teljesítette, az alperes a kölcsönt felhasználta és a törlesztést megkezdte. Ez is azt jelenti, hogy az alperes a szerződés tartalmát elfogadta. A szerződés érvénytelensége, semmissége hiányában az összegszerűségben nem vitatott keresetnek helyt adott, és az alperest a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján marasztalta felperes perköltségében.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, felperes keresetének elutasítását, a felperes I-II. fokú perköltségben való marasztalását kérte. Az alperes a fellebbezést az ügy érdemi elbírálása alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására alapította. Az alperes az elsőfokú eljárásban is hivatkozott a Hpt. 210.§ (2) bekezdésére, amely meghatározza a szerződés lényeges tartalmi elemeit; az igénylőlap a tőke összegén és a futamidőn kívül egyéb adatot nem tartalmaz, és ez sem tekinthető meghatározottnak, mivel az igénylőlap 1.7. pontja rögzíti az „elfogadható legalacsonyabb összeget”, míg az 1.8. pontja az „elfogadható legmagasabb futamidőt” is. Távollevők között a szerződés akkor jön létre, ha az ajánlattal egyező tartalmú elfogadó nyilatkozatot a másik szerződő fél megteszi, az ajánlati kötöttség időtartamán belül. A Hpt. 212-214.§-ai alapján a fogyasztási kölcsön esetén a hitelintézetnek ki kell számítania a THM-et, amely a kamaton túlmenően tartalmazza a jutalékot és a költségeket is. A Hpt. 213.§-a részletezi, hogy a kölcsönszerződésnek milyen lényeges elemeket kell tartalmazni, és ezeknek a felek egybehangzó kijelentésén kell alapulni, és nem a hitelező egyoldalú döntésén, különösen oly módon, hogy ezekről az adós csak a folyósítást követően szerez tudomást. Az ajánlat és az annak elfogadása nem egyező tartalmú. Az alperes hivatkozott még az Alaptörvény XXVIII. cikkére is.

A felperesi jogelőd fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, álláspontja szerint alperes nem hivatkozott tévesen alkalmazott anyagi jogszabályra, amely alapján fellebbezésnek lenne helye. Az alperes ajánlata és a bank visszaigazoló levele együtt képezi a szerződést, amely szerződés a lényeges kérdésekben való megállapodást tartalmazza.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Peres felek közötti jogvita a Pp. XXVII. fejezetben rögzített kisértékű perek szabályai szerint folyt, ezen speciális szabályok a másodfokú eljárásra is irányadók, ezért a fellebbezésnek csak a Pp. 392.§ (1) és (2) bekezdése alapján van helye.

A Pp. 392.§ (1) bekezdése szerint kisértékű perben fellebbezésnek az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértésére vagy az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés alkalmazásában lényeges eljárási szabálysértésnek az olyan jogszabálysértés minősül, amelynek az ügy érdemi elbírálására kihatása volt.

Az alperes a fellebbezését téves anyagi jogszabálysértésre alapította, külön megjelölte a Hpt. 210.§ (1) (2) bekezdését, a Hpt. 212-214.§-át, de az alperes fellebbezése egyébként tartalma alapján magába foglalja a bizonyítékok téves értékelését is, amely a téves anyagi jogszabály alkalmazására vezetett.

Az alperes az elsőfokú eljárásban is a kisértékű perek szabályainak megtartásával, az első tárgyaláson hivatkozott a Hpt. 210.§ és a 213.§-aira abból a szempontból, hogy a szerződés írásban

nem jött létre, a kamat és a költségek nem kerültek meghatározásra, az írásbeli alak megsértése folytán a Ptk. 217.§, valamint a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) – e) pontja alapján is semmis a szerződés. Az alperes nem vitatta, hogy az igénylőlapot kitöltötte, azt aláírta, és azt sem tartotta kizártnak, hogy a kötelező alakiság megvalósulhat akként, hogy a szerződés nem egy, hanem több okiratban jön létre.

A felek jogviszonyára az 1959. évi IV. törvényt és az 1996. évi CXII. törvényt (régi Hpt.) kellett alkalmazni.

Ptk. 217. § (1) Jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakiság megsértésével kötött szerződés – ha jogszabály másként nem rendelkezik – semmis.

Hpt. 210. § (1) A pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni.

(2) A pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.

Az 1960. évi 11. tvr. 38.§ (2) bekezdése alapján ha jogszabály a szerződés érvényességéhez írásbeli alakot rendel, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában írásbeli alakban létrejött szerződésnek kell tekinteni a levélváltás, a táviratváltás, valamint a távgépíron és telefax útján történt üzenetváltás, továbbá a külön törvényben meghatározott maradandó eszközzel tett nyilatkozatváltás – így különösen fokozott biztonságú elektronikus aláírással aláírt okirat – útján létrejött megegyezést.

A CIB gyorskölcsön igénylőlap szerint az alperes lakásfelújításhoz forint alapú, szabad felhasználású, 400.000 Ft kölcsönt igényelt 60 hónap futamidőre. Bár attól alacsonyabb kölcsönösszeget (300.000 Ft) és eltérő futamidőt (72 hónap) is elfogadhatónak tartott. Az igénylőlap az alperes mint üzletfél nyilatkozataként tartalmazta, hogy az igénylőlap és/vagy egyéb dokumentum bank általi aláírásával a szerződés létrejön, amelynek feltételeit az igénylőlap és/vagy egyéb dokumentum, továbbá a lakásossági üzletág ÁSZF, kondíciós lista tartalmazza. Az alperes, mint üzletfél az ÁSZF-et az aláírásával elfogadja, amely egyébként a bankfiókban és a honlapon közzétételre kerül, azokat bárki megtekintheti, megismerheti.

Ptk. 205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

211. § (1) Aki szerződés kötésére ajánlatot tesz, ajánlatához kötve marad, kivéve, ha kötöttségét az ajánlat megtételekor kizárta.

213. § (1) A szerződés jelenlevők között abban az időpontban jön létre, amikor az ajánlatot elfogadják, távollevők között pedig akkor, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik.

(2) Az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni.

(3) Ha a szerződés távollevők között jön létre, a szerződés létrejöttének helye az ajánlattevő lakóhelye, illetve székhelye (telephelye).

Az alperes kölcsönigénylése a kölcsöntőke és a futamidőn kívül egyéb konkrét adatot nem tartalmaz. Az ÁSZF és a kondíciós lista a felek szerződésének részévé válik annak egyedi megtárgyalása hiányában is az ÁSZF 1.2. pontja és az 1.3. pontja és a Ptk. 205/B.§ (1) bekezdése alapján. Az ÁSZF 2.5.1. pontja szerint a bank az egyes szolgáltatásaira vonatkozó kamatokat, díjakat és jutalékokat, a teljes hiteldíjmutatót (THM) a kondíciós listában teszi közzé. A kondíciós lista az ÁSZF elválaszthatatlan mellékletét képezi. A kondíciós lista a 2008. november 3. előtti ügyletek igényelt CIB gyorskölcsönök esetében az éves ügyleti kamatot A 22,99%, B 26,99%, THM A 26,90%, B 32,06%, míg a késedelmi kamat mértékét az ügyleti kamat + 6% mértékben határozza meg. A kondíciós lista lábjegyzete szerint a kamatláb mértéke az adós minősítés

eredményétől (A, B) és a hitel összegétől függ. A kondíciós lista szerint a CIB gyorskölcsön összege 500.000 Ft három éves futamidővel.

Az nem volt vitatott a perben, hogy az igénylőlap kitöltésével az alperes kezdeményezett szerződéskötést a CIB Banknál gyorskölcsön megnevezésű pénzügyi termékre, hogy az igénylőlapot és az ÁFSZ-et a felperesi jogelőd több szerződés megkötése céljából egyoldalúan a másik fél közreműködése nélkül előre határozta meg, és a felek azt egyedileg nem tárgyalták meg. A kitöltött igénylőlap részének minősülő kondíciós lista adós minősítéstől és a hitelösszegtől függően eltérő mértékű éves ügyleti kamatot és THM-et tartalmaz. Az eltérés mértéke több százalék. Az alperes az ajánlata megtételekor nem tudhatta, hogy milyen eredménye lesz az adósi minősítésének, a kamat és díjtételekről, valamint a THM-ről az alperes konkrét ajánlatot nem tehetett a felperes felé, még a kondíciós lista ismertetében sem. A felperes visszaigazoló levele egybehangzó nyilatkozatnak minősül az alperes ajánlatával a 400.000 Ft tőke és a 60 hónap futamidő tekintetében, de új ajánlatnak minősül a 26,99% ügyleti kamat és a 31,12% THM vonatkozásában, valamint a 12.220 Ft/hó törlesztőrészletek vonatkozásában.

A régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) – e) pontjai alapján a kölcsönszerződés lényeges elemeit szabályozza.

Hpt. 213.§ (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,
- d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
- e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

A felperes új ajánlatának minősül a Hpt. alapján lényeges kérdésnek minősülő törlesztőrészlet összege, ügyleti kamat, THM tekintetében, és ezen új ajánlat kapcsán az igénylőlap 8. pontja alapján kölcsönszerződés írásbeli megkötésére nem került sor. Bár a felperes a kölcsönt folyósította, alperes azt felhasználta és a törlesztést elkezdte, de ez azonban csak ráutaló magatartásnak minősül. A peres felek között a kölcsönszerződés csak a tőke és a futamidő vonatkozásában tekinthető kötelező alakban létrejöttnek, de a Hpt. 213.§ (1) bekezdés b), c), e) pontjai alapján viszont a szerződés semmisnek minősül. A felperes érvényes szerződés alapján érvényesít igényt. Az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontja alapján az érvénytelenség jogkövetkezménye az, hogy az érvénytelen ügyletre jogot alapítani nem lehet. Az érvénytelenség további jogkövetkezményét a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján alkalmazhatja. Az alperes kifogásként hivatkozott a szerződés semmisségére, jogkövetkezményt a kifogás kapcsán nem volt köteles előterjeszteni, felperes viszont az alperes védekezése ismeretében is fenntartotta, hogy a szerződés érvényes, az a lényeges kérdésekben való megállapodással több okiratban érvényesen létrejött, és a felperes kölcsön jogcímtől eltérő jogcímet nem terjesztett elő, illetve a semmisség esetére jogkövetkezmény alkalmazását nem kérte.

Mivel a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes elsőfokú eljárásbeli védekezése és a fellebbezése alapos volt a tekintetben, hogy a felek közötti szerződés semmis, a felperes keresetét mint kölcsönszerződésből eredő igényt el kellett utasítani és a Pp. 394.§ (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét meg kellett változtatni.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni az alperesnek az I-II. fokú perköltséget, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése

alapján megállapított, ÁFA nélküli ügyvédi munkadíjat és 27.400 Ft fellebbezési illetéket foglal magába.

Veszprém, 2017. április 18.

dr. Sepsi Erika s.k.
a tanács elnöke
előadó bíró

dr. Halász Péter s.k.
bíró

dr. Pusztai Ágnes s.k.
bíró